

Tėviškėnų parašyta knyga moko pagarbos gimtinei

KNYGŲ LENTYNA

Paukščiai savo ūgtelėjusius jauniklius stumteli iš lizdo, kad sutvirtėtų, išmokyti skraidyti. Žmogui irgi lemta palikti savo gimtinę, kad pasaulį pažintų. Pažinę kai kurie sugrįžta į savo gyvenimo pradžios namus, juos brangina ir saugo, kad vaikai ir anūkai pamatytų. Antri lanko vaikystės namus tik sapnuose, išlaiko prisiminimuose. Laimingi tie, kuriems pasiseka iš prisiminimų sukurti tvarią dovaną artimiesiems, tėviškei, gimtinės bendruomenei.

Ada DVARIONAITĖ

Tokią dovaną, neseniai išleistą knygą „Mes – Vilniaus kupiškėnai“, gegužės 10 dieną į Kupiškio etnografijos muziejų atvežė Vilniaus kupiškėnų klubo nariai.

Į šią knygą sudėtos sostinėje gyvenančių klubo narių biografijos, gyvenimo istorijos, klubo veiklos apžvalga nuo pat jo įkūrimo, 1991 metų. Knyga – stora, per 570 puslapių, gausiai iliustruota nuotraukomis, joms skirti net 45 puslapiai. Knyga išleista 300 egzempliorių tiražu. Leidinio sukūrimo istoriją susirinkusiems kupiškėnams išsamiai papasakojo klubo prezidentai Filomena Marčiulionienė ir Vilius Bartulis, knygos redaktorė Vida Ži-



Kupiškio etnografijos muziejuje surengtos knygos „Mes – Vilniaus kupiškėnai“ sutiktuvės, pristatyti ir kiti leidiniai.

piškio meno mokyklos auklėtinių gitaros ir smuikų melodijos, renginio vedėjos Virginijos Pakalniškienės skaitomi poezijos posmai.

ILGAI BRENDEŠ SUMANYMAS

Leidinio sumanytoja ir sudarytoja, buvusi klubo prezidentė F. Marčiulionienė, teigė, kad pirminė knygelės idėja buvo labai praktiška ir kilo seniai, bene 2011 metais.

Kitų kraštų išeiviams pradėjus burtis į bendruomenes, sumany-

kuri į kišenę ar į rankinę tilptų?

Parengė ir išplatino anketą, žmonės surašė, iš kur kilę, kokias mokyklas baigė, ką dirbo, kokie pomėgiai, kokia šeima ir veikla. Atnešė įvairių nuotraukų, daug tekstų ranka rašytų. Visa tai reikėjo surinkti kompiuteriu, darbas užtruko. Kai kurie nepanoro pasakoti apie savo gyvenimą, jie į leidinį nepateko. Iš viso surinktos 152 Vilniaus kupiškėnų biografijos, kol knyga buvo rengiama spaudai, 22 išėjo į amžinybę. Sumanyta, kad atskirai reikėtų



Apie leidinio gimimą papasakojo buvusi klubo prezidentė Filomena Marčiulionienė (kairėje) ir redaktorė Vida Žilinskienė.



linskienė. O renginio šeimininkai muziejininkai prie informatyvių žodžių pridėjo poetinių ir muzikinių intarpų, sukūrusių jautrų sugrįžimo į praeitį foną. Skambėjo Ku-

ta ir kupiškėnus į būrį sukviesti, bet apsižiūrėta, kad jie vieni kitų nepažįsta. O kaip susipažinti? Gal korteles prisisegti, trumpas biografijas sudėti į mažą knygelę,

papasakoti apie klubo veiklą. Savo pasakojimus surašė buvę klubo prezidentai Žybartas Simonaitis, Liucija Venslovaitė ir F. Marčiulionienė.

Knyga nebūtų pasirodžiusi be



Vilniaus kupiškėnų klubo veiklą apibūdino dabartinis vadovas Vilius Bartulis.



Renginio svečiai ir dalyviai.



Koncertavo Kupiškio meno mokyklos mokiniai. Autorės nuotraukos

rėmėjų pagalbos, ją išleisti padėjo Kupiškio rajono savivaldybė, pažįstami iš Utenos (spausdinta „Utenos Indros“ spaustuvelyje), Seimo nariai Virgilijus Alekna ir Audrys Šimas, F. Marčiulionienės klasės draugai kupiškėnai Jonas Zulonas ir Jonas Žilinskas, jiems nuoširdžiai padėkota už aukas.

ŽMONIŲ ISTORIJS – LAIKO ATSPINDŽIAI

Knygos redaktorė V. Žilinskienė (redagavusi ir daugelį kitų kupiškėniškos serijos leidinių) paaiškino, kad nesiekta vientiso tekstų stiliaus, kadangi autorių gausa ir jų pasakojimų skirtybė, biografijų ir patirties įvairovė padiktavo palikti autoriams jų savitumą.

Nukelta į 8 p.

Tėviškėnų parašyta knyga moko pagarbos gimtinei

Atkelta iš 6 p.

„Kai kurios biografijos parašytos linksmi, įdomiai, kitos tiksliai, be emocijų, nes ir patys pasakotojai skirtingi. Yra meniškos ir techniškos sielos, uždaros ir atviros asmenybės, turinčios literatūrinių gebėjimų, jautrios ir pastabios, valdančios įtaigų žodį“, – kalbėjo redaktorė, pateikusi pasakojimų fragmentų ir citatų.

Knygoje, pasak redaktorės, atsiskleidžia daug skausmingos laikmečio patirties – pokario skurdi vaikystė, stribų savivalė, išniekinti partizanų kūnai miestelių aikštėse, artimųjų ir kaimynų tremtis į Sibirą, valdžios persekiojimas ir trukdžiai siekti jaunimui išsimokalinimo. Įdomūs studijų aprašymai, kaimo jaunuolių savijauta miestuose, išvažiavus studijuoti su namiš-

kių įduotu maišu bulvių ir keliais rubliais kišenėje. Anot V. Žilinskienės, išskirtinai šilti visų pasakojimai apie kaimo mokyklėles, buvusius mokytojus, kurie parūpindavo gausesnės šeimos vaikui batus ar paltuką. Daug emocijų prisiminimų apie Sąjūdžio ištakas ir tuometį žmonių entuziazmą. Vienas biografinis pasakojimas knygoje yra išskirtinis, nes parašytas tarmiškai, jo autorė Vida Vaitonytė-Povilauskienė, ir per renginį kalbėjusi kupiškėniškai. Taip pat gražiai ir įtaigiai prabilo knygos leidėjų bei sesers atėjęs pasveikinti tautodailininkas Gintas Vaitonis.

PASIRYŽĘ TARMĘ ATGAIVINTI

Dabartinis Vilniaus kupiškėnų klubo prezidentas Vilius Bartulis pasidžiaugė, kad gimtinėje likę kupiškėnai ir anksčiau, ir dabar remia išeivių visuomeniškas iniciatyvas, meno kolektyvai ir Savivaldybės atstovai dažnai dalyvauja klubo renginiuose Vilniuje, pristato kultūrinės naujienas. Klubo narių pastangomis vis papildoma kupiškėniškos temos knygų biblioteka, vienas aktyviausių šio darbo skatintojų ir darbininkų yra žurnalistas ir dailėtyrininkas Vidmantas Jankauskas. Klubo prezidentas pa-

juokavo, kad jau pribrendo metas išeiviams klube gaivinti savo tarmę, nedaug kas bemoka gyvai kalbėti, reikėsia surasti konsultantų.

Namo parvykusius Vilniaus kupiškėnų klubo narius sveikino rajono meras Dainius Bardauskas, dėkodamas už bendruomeniškumo skatinimą, energiją ir entuziazmą, pagarbos gimtinei pamokas, skapiškėnė istorikė dr. Aldona Vasilauskienė, Kultūros centro direktorė Jolita Janušonienė, Viešosios bibliotekos, Etnografijos muziejaus atstovai. Buvo pristatyta ir keletas ankstesnių klubo narių išleistų knygų.